

PRIORYTETY „CZYSTEGO POWIETRZA”. PEŁNOMOCNIK PREMIERA ZAPOWIEDZIAŁ AKTUALIZACJĘ PROGRAMU POD KĄTEM FINANSOWYM

Piotr Biernacki, fot. Mirosław Cichy/WFOŚiGW w Katowicach

Pod koniec ubiegłego miesiąca w Mysłowicach podpisano cztery lata funkcjonowania programu „Czyste Powietrze”. Jego realizację rozpoczęto 19 września 2018 roku. Spotkanie, którego jednym z uczestników był Paweł Mirowski, nowo powołany pełnomocnik prezesa rady ministrów do spraw programu „Czyste Powietrze” i efektywności energetycznej budynków, pełniący zarazem funkcję wiceprezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, stało się dobrą okazją do zaprezentowania priorytetów w tym obszarze na kolejne lata.

„Czyste Powietrze” wspiera wymianę nieefektywnych źródeł ciepła oraz zadania termomodernizacyjne przez właścicieli i współwłaścicieli domów jednorodzinnych. Dotacje sięgają 30, 37 lub 69 tys. zł (podstawowy, podwyższony i najwyższy poziom dofinansowania zależny od osiąganego poziomu dochodu w gospodarstwie domowym) oraz do 47 lub 79 tys. zł przy dotacji z prefinansowaniem (podwyższony i najwyższy poziom dofinansowania). Dodatkowo w programie biorą udział banki, które w ramach Kredytu Czyste Powietrze oferują pomoc beneficjentom. Dotacja z programu jest przeznaczona na częściową spłatę kapitału kredytu.

Priorytetowy plan walki ze smogiem przewiduje wymianę do 2029 roku trzech milionów „kopciuchów” i zastąpienie ich ekologiczniejszymi źródłami ciepła. Budżet programu to 103 mld zł. Do tej pory w skali kraju złożono ponad pół miliona wniosków na ponad 9,5 mld zł. Wypłacone dofinansowania to niemal 3,7 mld zł, a te wynikające z zawartych już umów z beneficjentami sięgają 7,8 mld zł.

Do zadań powołanego 8 września pełnomocnika będzie należało nie tylko stałe doskonalenie projektu, ale przede wszystkim zapewnienie koordynacji działań administracji rządowej w ramach realizacji programu oraz dalsza współpraca z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, oraz jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi, które zajmują się poprawą jakości powietrza w naszym kraju.

Objąłem nową funkcję w głębokim przekonaniu, że poprawa jakości powietrza w Polsce to jedno z najważniejszych wyzwań w naszym kraju, gdyż walka ze smogiem nie oznacza jedynie dbałości o stan klimatu i środowiska. To nade wszystko wyraz troski o zdrowie Polaków i polepszenie codziennego komfortu ich życia, także poprzez inwestowanie w poprawę efektywności energetycznej budynków, ze środków dostępnych w ramach programu „Czyste Powietrze” – zaznaczał na konferencji Paweł Mirowski. – Program „Czyste Powietrze”, który wdrażamy od czterech lat, jest właśnie przykładem takiego myślenia w kategoriach dobra wspólnego, gdzie na uwadze mamy względy zarówno ekologiczne i klimatyczne, jak i społeczne oraz zdrowotne, wpływające na jakość życia mieszkańców. Dotychczasowe efekty realizacji programu „Czyste Powietrze” są pozytywne i bardzo wymierne. Udało się do tej pory wymienić niemal pięćset tysięcy węglowych „kopciuchów”, co w praktyce oznacza pół miliona nowych, ekologicznych, znacznie mniej emisyjnych urządzeń grzewczych w gruntownie docieplonych domach – dodawał nowy pełnomocnik szefa rządu.

KOLEJNE PÓŁ MILIONA SADZONEK OD LEŚNIKÓW

Piotr Biernacki, fot. Freepik

#sadzimy to nazwa akcji zainaugurowanej cztery lata temu przez Lasy Państwowe. Odbywa się pod patronatem pały prezydenckiej. W jej ramach leśnicy rozdają chętnym w całym kraju sadzonki młodych drzew.

Sadzonki były rozdawane we wszystkich czterystu trzydziestu nadleśnictwach w kraju, jak również w siedzibach siedemnastu regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych w Polsce. Formuła tegorocznej akcji #sadzimy była analogiczna do poprzednich edycji. Przez dwa kolejne dni, 29 i 30 września, leśnicy rozdawali sadzonki i zachęcali, by zasadzić je na własnym gruncie. W tym roku do Polaków trafiło ponad pół miliona młodych drzewek.

– Akcja #sadzimy daje nam możliwość zachęcenia Polaków do posadzenia drzewka od leśników na własnej działce czy przy domu. Jednocześnie to świetna okazja do przypomnienia, że Lasy Państwowe corocznie sadzą 500 mln drzew. Dzięki pracy leśników rośnie powierzchnia lasów i ich zasobność – mówi Józef Kubica, p.o. dyrektor generalny Lasów Państwowych.

– Wkrótce ogłosimy kolejne zmiany, które w moim przekonaniu sprawią, że stanie się on jeszcze bardziej przyjaznym instrumentem, umożliwiającym uzyskanie atrakcyjnego wsparcia finansowego na wymianę „kopciucha” oraz gruntowną termomodernizację domu – zapowiedział Paweł Mirowski, wiceszef NFOŚiGW. – Przeprowadzimy aktualizację programu pod kątem finansowym, gdyż koszty inwestycji określone w czasie uruchamiania programu we wrześniu 2018 roku są nieadekwatne wobec obecnie panujących warunków rynkowych. Wymiana „kopciucha” to oczywiście podstawowy cel, ale zamierzamy też zachęcać wnioskodawców do wykonywania kompleksowego docieplenia domu, a więc poprawy jego efektywności energetycznej, co będzie objęte dodatkowym pakietem dofinansowania. Chcemy również umożliwić złożenie wniosku ponownie tym beneficjentom, którzy wcześniej skorzystali już z programu „Czyste Powietrze” i wymienili węglowego „kopciucha”, a teraz będą chcieli poddać dom termomodernizacji, aby przez to zużywać mniej mocno ostatnio droższego opału. W czasie obecnej, skomplikowanej sytuacji geopolitycznej i w warunkach kryzysu energetycznego, który ogarnął całą Europę, będziemy szczególnie uważnie śledzić sytuację społeczno-gospodarczą i reagować na potrzeby beneficjentów poprzez stosowne, społecznie niezbędne modyfikacje i uzupełnienia w programie „Czyste Powietrze” – podsumował pełnomocnik premiera.

Program „Czyste Powietrze” jest stale modyfikowany i udoskonalany. W lipcu została zapoczątkowana jego zmodyfikowana wersja pod umowną nazwą „Czyste Powietrze Plus”. W tej nowej odsłonie program stał się jeszcze bardziej dostępny poprzez zastosowanie mechanizmu prefinansowania inwestycji, aż do 50 proc. przewidzianej kwoty dotacji. Przede wszystkim z myślą o osobach o niskich dochodach, które często nie posiadają własnych środków finansowych, aby najpierw wyłożyć fundusze na realizację zadania, a dopiero później otrzymać ich zwrot.

Dzięki zastosowaniu takiego rozwiązania pieniądze z terytorialnie właściwego wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej będą wpływać bezpośrednio na rachunek wykonawcy robót w terminie do czterech dni od daty zawarcia umowy o dofinansowanie. Wcześniej wypłata dotacji odbywała się w formie refundacji dopiero po zakończeniu części lub całości przedsięwzięcia.

– Wkrótce ogłosimy kolejne zmiany, które w moim przekonaniu

– Wkrótce ogłosimy kolejne zmiany, które w moim przekonaniu

– Wkrótce ogłosimy kolejne zmiany, które w moim przekonaniu

Tegoroczna edycja akcji była wyjątkowa jeszcze z jednego powodu. W leśnictwie Lipnica Wielka posadzono przeszło trzy tysiące nasion – rzadkiego, chronionego gatunku drzewa.

– Leśnictwo Lipnica Wielka, a konkretnie kompleks leśny Sikornik to wyjątkowe miejsce, ponieważ mieliśmy się nieopodal rezerwatu „Cisy w Mogilnie”, gdzie prowadzony jest projekt restytucji tego gatunku. Obejmuje on pielęgnację drzew w rezerwacie, zbiór nasion i wyhodowanie sadzonek – dodaje szef Lasów Państwowych.

Kolumnę dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja.

FUNDUSZE POŁĄCZYŁY SIĘ

Piotr Biernacki, fot. WFOŚiGW w Szczecinie

Pięć wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej przekaze 14 mln zł na odbudowę bioróżnorodności Odry.

22 września podczas wspólnej konferencji prezesi zarządów instytucji z Katowic, Zielonej Góry, Wrocławia, Opola i Szczecina ogłosili porozumienie w ramach programu dotyczącego odbudowy ekosystemu i różnorodności biologicznej Odry. Jest on zaplanowany do roku 2025.

Uruchomiony przez fundusze program związany jest oczywiście z niedawnym kryzysem ekologicznym, który spowodował masowe wymieranie organizmów w rzecze. Zainicjowane działanie ma się przyczynić do odrodzenia populacji ryb i odbudowy ekosystemu rzeki oraz jej walorów przyrodniczych. Przysłużą się temu zarybianie, odtworzenie tarlisk jako naturalnych miejsc odbudowy ekosystemu flory i fauny związanych z namnażaniem ryb i skorupiaków, a także monitoring ichtiofauny Odry.

– Odra łączy – nie tylko mieszkańców Pomorza Zachodniego, ale całej zachodniej Polski. Jako wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej reagujemy na nadzwyczajną sytuację zagrożenia naszej rzeki i przekazujemy środki na ochronę odrzańskiej przyrody. Będą to dotacje w wysokości 100 proc. dla jednostek, które są uprawnione do zarybiania wód – wyjaśniał podczas konferencji Marek Subocz, prezes WFOŚiGW w Szczecinie.

O wspomniane środki będą mogły wnioskować podmioty uprawnione do zarybiania, w tym między innymi uczelnie i instytuty badawcze, organizacje pozarządowe i społeczne, a także producentów ryb, organy administracji publicznej lub parki narodowe – do ochrony ryb na swoim terenie.

NAJWAŻNIEJSZY EKOLOGICZNY KONKURS W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM. WYBRANO ZWYCIĘZCÓW

Piotr Biernacki, fot. Mirosław Cichy/WFOŚiGW w Katowicach

W połowie października Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach ogłosił zwycięzców konkursu „Zielone Czeki”. Przyznano łącznie dziewięć nagród. Oprócz wyłonienia laureatów w czterech kategoriach wyróżniono jeszcze cztery kolejne osoby i instytucje.

Tradycja przyznawania przez Fundusz „Zielonych Czeków” sięga 1994 roku. To właśnie wtedy po raz pierwszy wręczono je z okazji Dnia Ziemi. Wśród dotychczasowych laureatów znajdują się pasjonaci ochrony środowiska – naukowcy, nauczyciele, dziennikarze czy przedsiębiorcy, a od tego czasu łączna wysokość puli nagród przekroczyła 2,5 mln zł. Przyznana już po raz dwudziesty ósmy nagroda jest uhonorowaniem tych, którzy swoją działalnością oraz podjętymi inicjatywami wnieśli szczególnie wkład w ochronę środowiska w województwie śląskim.

– Wraz ze statuetką laureaci otrzymują nagrodę pieniężną w wysokości 10 tys. zł. Ale nie te środki finansowe są w tym wszystkim najważniejsze. Najważniejsze jest to, że w ten sposób doceniamy nagrodzonych za ich działania na rzecz ochrony środowiska – mówi Tomasz Bednarek, prezes WFOŚiGW w Katowicach.

W tegorocznej edycji statuetki wręczono kategoriach „Ekologiczna osobowość roku”, „Gmina przyjazna dla czystego powietrza”, „Inwestycja proekologiczna roku” oraz „Programy i akcje na rzecz ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej”.

„Ekologiczną Osobowością Roku” została Gabriela Kaczyńska, za prowadzenie, wraz ze swoją córką Mają, audycji „Eko ranek” emitowanej od niemal dziesięciu lat na antenie Polskiego Radia Katowice. Jest inicjatorką wielu akcji i kampanii społecznych, dotyczących ochrony przyrody i propagowania zdrowego stylu życia u dzieci i młodzieży. Wyróżnienia otrzymali natomiast Tomasz Beczała oraz Marcin Podsiadło.

W kategorii „Gmina przyjazna dla czystego powietrza” zwyciężyła gmina Goczałkowice-Zdrój, a wyróżnione zostały Ślemień i Mszana. Samorząd doceniony został za wieloletowe działania w zakresie walki o czyste powietrze, jak choćby realizację Programu

Ograniczenia Niskiej Emisji, który przyniósł wymianę niemal stu czterdziestu nieefektywnych źródeł ciepła na ekologiczne.

– Przez ostatnie lata w gminie wykonanych zostało wiele inwestycji w ochronie środowiska, jak rewitalizacja Parku Zdrojowego oraz sąsiadującego z nim budynku starego dworca, wybudowane zostało centrum przesiadkowe ze stacją wypożyczania rowerów. Ponadto prowadzony jest punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”, a dla mieszkańców ogrzewających domy wyłącznie ekologicznymi źródłami ciepła wprowadzona została obniżona stawka podatku – uzasadniała wybór komisja konkursowa.

Nagrodę za „Inwestycję proekologiczną roku” otrzymała Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej – Gliwice Sp. z o.o. Zielony Czek trafił do spółki za realizację zadania związanego z budową instalacji odsiarczenia spalin i instalacji odzotowania spalin dla kotłowni. Całkowity koszt budowy wyniósł niemal 52 mln zł, z czego 27 mln zł stanowiło dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Katowicach. Wyróżnienie w tej kategorii otrzymała z kolei gmina Kalety.

W ostatniej – „Programy i akcje na rzecz ochrony przyrody oraz edukacji ekologicznej”, zwyciężyło Stowarzyszenie „Nie Dokarmiaj Smoga”, które zasłynęło w Pszczynie wieloma akcjami informacyjnymi i edukacyjnymi z zakresu ochrony klimatu i atmosfery. Nagrodzono je za aktywną działalność na rzecz poprawy jakości powietrza.

– W ubiegłym roku przeprowadziło intensywną kampanię informacyjną, dotyczącą treści uchwały antysmogowej oraz możliwości uzyskania dofinansowania wymiany źródeł ciepła, z uwzględnieniem wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie. Na swoim koncie ma także kampanię informacyjno-edukacyjną pod hasłem „Wymień piec! Nie zwlekaj! Czas ucieka!”, produkcję filmów poruszających kwestie złej jakości powietrza w Pszczynie i sposobów monitorowania powietrza oraz skutków zdrowotnych. Działacze Stowarzyszenia stworzyli stronę internetową niedokarmiamy-smoga.pl, spotykają się z mieszkańcami, uczestniczą w konferencjach i debatach, pracują z dziećmi i młodzieżą, organizują koncerty, happeningi i proekologiczne wydarzenia, jak Dzień Czystego Powietrza, który połączony był z inauguracją kampanii Polskiego Alarmu Smogowego „Zobacz czym oddychasz. Zmień to!” – charakteryzują organizację przedstawiciele Funduszu.

Kolumnę dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Za treści zawarte w publikacji dofinansowanej ze środków WFOŚiGW w Katowicach odpowiedzialność ponosi Redakcja.